

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ

Grup Başkanlığı

DTP

Sayı : 734
Tarih : 13.02.09

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İç İşleri Bakanı Sayın Beşir ATALAY tarafından anayasanın 98. ve içtüzüğün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı arz ederim.

Özdal ÜÇER
Van Milletvekili

26 Eylül 2006'da Van Valiliği, BM Kalkınma Programı UNDP'nin teknik desteğiyle hazırlanan "Van İli Yerinden Olmuş Kişiler Hizmet Sunumuna Dair Eylem Planı"nı açıklamıştır. Van'da yerinden olmuş kişilerin hayat koşullarını iyileştirme amacı taşıdığı ilan edilen Eylem Planında, entegrasyon ve yeniden yerleşim, kırsal ve kentsel sosyo-ekonomik kalkınma gibi alanlarda projeler geliştirileceği belirtilmiştir; yerinden olmuş kişilerin güvenli ve gönüllü geri dönüşlerinin sağlanacağı vurgulanmıştır. Planda, projelerin geliştirilmesi ve uygulanması aşamasında sivil toplumun görüşlerinin alınacağı ve katılımının sağlanacağı belirtilerek, hizmetlerin yerinden olmuş kişilerin görüşleri alınarak şekillendirileceği ve hizmetlerden yararlanacak olanların görüşlerine duyarlı olunacağı ifade edilmiştir.

Gerek Van'daki gerek ulusal düzeydeki sivil toplum kuruluşlarının beyanatlarına göre, Van Eylem Planı'nın içeriği ve uygulanması sorunludur. Plan, sadece sosyo-ekonomik konulara odaklanmakta, yerinden olma sorununun temelinde yatan çatışmalı ortamdan söz etmemekte; ayrıca geri dönüşler önünde büyük bir engel oluşturan askeri operasyonlar, kırsaldaki mayın ve patlamamış mühimmat ve geçici köy korucuları gibi konuları göz ardı etmektedir. Plan kapsamında halihazırda kabul edilen veya uygulamaya başlanan projelerin çoğunun kamuya ait olduğu ve yine bunların çoğunun kırsal ve kentsel altyapının inşasına yönelik olduğu ve yerinden olmuş kişileri doğrudan hedeflemediği izlenimi doğmaktadır. Valilik aracılığıyla ilgili bakanlıklar veya diğer kamu kuruluşlarına sunulan sivil toplum projelerinin çoğunun reddedildiği bildirilmektedir. Kabul edilen sivil toplum projelerinin ise yine Plan kapsamındaki amaçlara ne denli hizmet ettiği konusunda soru işaretleri vardır. Bu Planın; Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi kapsamındaki diğer 13 ilde hazırlanacak benzer planlara bir örnek oluşturacağı ve il düzeyindeki eylem planlarının da, Birleşmiş Milletler Yerinden Olmuş Kişiler Özel Temsilcisi Walter Kaelin'in Hükümete tavsiyesi doğrultusunda oluşturulacak Ulusal Eylem Planı'na temel teşkil edeceği bilinmektedir.

Buna göre;

1. Van Eylem Planı kapsamında bugüne kadar kaç proje kabul edilmiştir? Bunlardan kaç kamu kurumlarına ait, kaç sivil toplum kuruluşlarına aittir?
2. Uygulamaya konulan projelerin içerikleri ve bütçeleri nedir?
3. Sivil toplum kuruluşlarının sundukları projeler hangi gerekçelerle reddedilmiştir?
4. Özellikle, yerinden olmuş ailelerin yaşadığı mahallelerde anne ve çocuklara rehabilitasyon programları uygulamak ve eğitim ve danışmanlık hizmetleri vermek amacıyla bir merkez kurulmasına yönelik olarak Van Göç Sorunlarını Bilimsel Araştırma ve Kültür Derneği'nin (Van Göç-Der) sunduğu proje, Planın hedefleri kapsamında olmasına rağmen neden reddedilmiştir?
5. Van İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) ve Van Aktif Sanayici ve İşadamları Derneği'nin (VASİAD) sundukları ve kabul edildiği bildirilen istihdam amaçlı işgücü eğitim projeleri kapsamında işe alınan kişiler gerçekten yerinden olmuş kişiler midir? 12 aylık eğitim boyunca

- bu kişilerin ücretlerinin Plan bütçesinden ödenecek olması,VASİAD ve İŞGEM'i projelerin uygulayıcısı yerine yararlanıcısı konumuna sokmaz mı?
6. Valilik, 12 aylık eğitim sonrasında bu kişilerin aynı işyerleri tarafından istihdam edilip edilmediğini denetleyecek midir?
 7. Bir önceki yerel yönetim döneminde TOKİ, Valilik ve Van Belediyesi arasında imzalanan protokol uyarınca gerçekleştirilmesi planlanan Kentsel Dönüşüm Projesi hangi aşamadır? Proje Mart 2009 yerel seçimlerinden sonra hayata geçirilmiş midir?
 8. KDRP kapsamındaki diğer 13 ilin çoğunda, UNDP'nin teknik desteğiyle eylem planları hazırlanmasına yönelik çalıştayların yapılmakta olduğu, ancak bazı sivil toplum kuruluşlarının bu toplantılara çağrılmadığı bildirilmektedir. Söz konusu illerdeki sivil toplum kuruluşlarının bu sürece tam katılımının sağlanması için İçişleri Bakanlığı ve valilikler ne yapmaktadır? Özellikle göçmenler, yerinden olmuş kişiler, kadınlar ve gençler hakkında faaliyet gösteren veya araştırma yapan ve genelde insan hakları alanında çalışan sivil toplum kuruluşları tanıtım toplantılarına ve çalıştaylara çağrılmakta ve katılımı sağlanmakta mıdır?
 9. Van Eylem Planına ilişkin olarak yerel ve ulusal düzeyde sivil toplum kuruluşlarının dile getirdiği eksiklik ve aksaklıkların diğer 13 ilde tekrarlanmaması için İçişleri Bakanlığı hangi önlemleri almaktadır? Örneğin, daha çok sayıda ve yerinden olmuş kişileri doğrudan hedefleyen sivil toplum projelerinin teşvik edilmesi ve uygulanması için ne yapılacaktır?
 10. Hükümet, yerinden olma olgusunun temelinde yatan çatışmalı ortamın sona erdirilmesini ve bununla ilgili diğer sorunların çözülmesini (geçici köy koruculuğu gibi), Ulusal Eylem Planı'nda ele alacak ve taahhüt edecek midir?
 11. İçişleri Bakanlığı, Van Eylem Planı'ndaki eksiklik ve aksaklıkların hazırlanacak Ulusal Eylem Planında tekrar edilmemesi için hangi önlemleri almaktadır? Örneğin, bu konularda yerel ve ulusal sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınacağı toplantılar düzenlenecek midir? Bu görüşler Ulusal Eylem Planına yansıtılacak mıdır?
 12. Yerinden olmuş ailelerin pek çoğunun sadece KDRP kapsamındaki 14 ilde değil, Mersin, Adana ve Antalya gibi güney illerinde, Ege bölgesinde ve Türkiye'nin üç büyük metropolünde yaşamakta oldukları düşünüldüğünde, bu iller için de eylem planları hazırlanması düşünülmekte midir?